

Régi fényét nyeri vissza az összefogásnak és a támogatásoknak köszönhetően a csábi templom

Csáb község ősidők óta települt hely; ami a hitéletét illeti, a falu az 1332–37-es pápai tizedjegyzékben is szerepel mint egyházhely, akkori temploma pedig a Boldogságos Szűz Máriának szenteltetett fel. Ez – sajnos – a török korban teljesen elpusztult, majd a 18. század elején épült fel a helység második egyháza, ami a loretoi litánia egyik Mária-megszólítását, az Angyalok Királynéja titulust viselte.

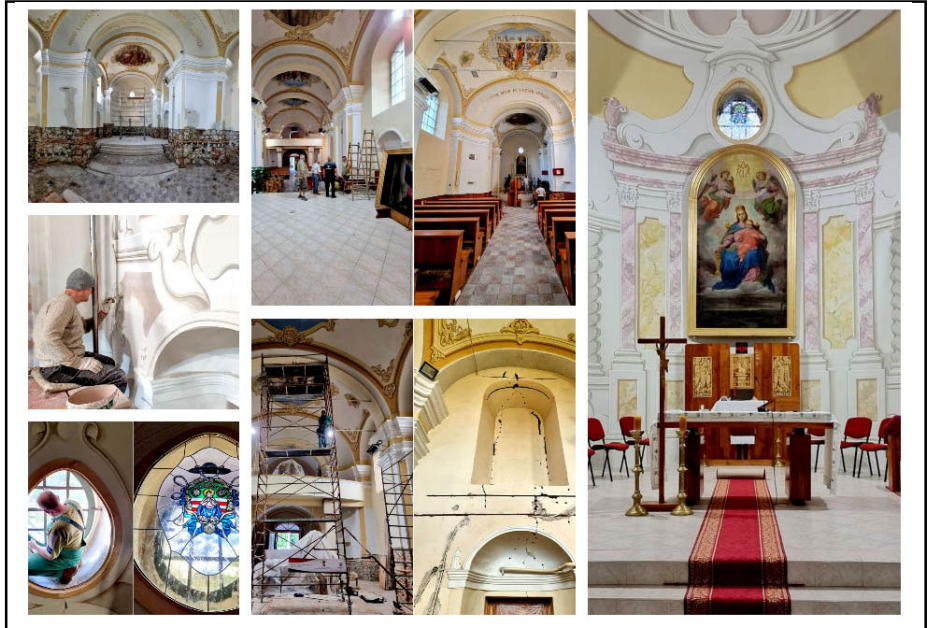
1768-ra a falu földesura, Gyarmati és Kékkői II. Balassa Pál e templomot teljesen átépíttette, melynek eredménye a ma is álló, egyhajós, porosz boltozattal ellátott, a késő barokk és a korai rokokó stílusát magán viselő, hagymakupolás templom, amelyet – hű maradvá a csábi Mária-kultuszhoz – Szűz Mária Szent Nevére „kereszteltek át”.

Az azóta eltelt, sokszor viszontagságos évek alatt többször kellett kisebb-nagyobb felújításokat kivitelezni a templom állagának minél jobb megőrzése érdekében; ilyen volt a második világháború nyomainak eltüntetése, viszont az 1956-os statikai karbantartási munkálatok mondhatók az egyik legnagyobb volumenűnek ezidáig. Ha akkor a szakemberek nem avatkoznak közbe, könnyen lehet, hogy a csábi istenháza már nem is áll: hatalmas repedések tarkították ugyanis a boltíveket és az oszlopokat, de szerencsére sikerrel jártak.

A mostani, 2021-2022-es felújítás előtt csaknem harminc évvel korábban, 1997-ben és 1998-ban voltak az utolsó jelentősebb állagmegőrzési munkálatok: a templom akkor kívülről teljesen új vakolatrétegre tett szert, s belülről is „oda illőbb”, barokkosabb festést kapott. Akkor a költségeket az egyházközség, a falu önkormányzata és a helyi termelőszövetkezet összefogásának eredményeképp közösen állták. De az idő vasfoga az évek alatt meglátszott a falakon: erőteljesen felvették a talaj nedvességét, a falak omladozni kezdtek, repedések jelentek meg a falakon, boltíveken.

A jelenkorban, Magyarország Kormányának templomfelújítási programjának hála, sikerrel pályáztunk a Bethlen Gábor Alapon keresztül, és szerencsésen nyugtáztuk, hogy a kért összeget – 15 millió forintot – folyósították számunkra a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának is köszönhetően.

Nagy lendülettel vágtunk bele a munkálatokba: még egy előző, magyarországi pályázati forrás anyagi támogatásából kezdtük el a templom alapjainak – alá-

fúrásokkal történő – megerősítését, amit a jelenlegi pályázati pénzek segítségével fejeztünk be 2021 végén és 2022 elején. Idén május végén történt az első látványosabb lépés: az összehívott hívek segítségével úgymond „kihurcolkodtunk” a templomból, teljesen üressé téve azt. Az 1979-es vörösfenyő borítás eltávolítását követően másfél méter magasságban teljesen leverődött a vakolat, így láthatóvá váltak a mesterien kifaragott építőkövek és téglák. Volt olyan szombatunk is, amikor csaknem 30 helyi lakos 15 vésőkalapáccsal szorgoskodott az istenházán. A sok port magasznyomású vízmóssóval „mostuk le” a falakról, amit követően a kövek közötti habarcsréteget kellett precízen kivájni.

Ezután Komárom környékéről érkeztek szakemberek a belső repedések összevarrására, amelyeket fémspirálokkal és kisebb fúrásokkal fogtak össze a bevakolás előtt.

A meleg nyári hónapok során a belső elektromos hálózat teljes cserén és a korhoz illő modernizáción esett át (hangosítás, kivilágítás); nagy köszönet illeti a helyi villanyszerelőket áldozatos munkájukért. A vezetékek helyrekerülését kívárva következhetett a kőművesmesterek dolga: a régi – már eltávolított – vakolat helyére több rétegben szanációs hidrofób habarcs került, ami segítségével vissza lehetett állítani a vizesedés miatt széthullott domborulatokat. E munkálatok augusztus közepéig tartottak.

A csábi ácsok keze munkáját dicsérte a templom szentélyének remek és precíz beállványozása, amit maga a festőmű-

vész és restaurátor, Tarr György is dicsérettel illetett. Szeptember elején kezdte a már említett művész úr a munkálatait. Neki köszönhetően a templom szentélyének, bejáratának és karzatának újrastése még idén befejeződik, aminek eredménye magáért beszél: amit a szocializmus éveiben kissé szegényessé tettek (hiszen az egykori díszes, nagy oltárát eltávolították), most - a térhatású festésnek hála - a régi pompáját is túlszárnyalja.

Egy barokk templomhoz igenis méltó, hogy azt márványos mintázatú oszlopok, kacskaringós csigavonalak díszítsék. E szépségét a frissen restaurált mennyezeti freskók és ornamentumok is nagyban emelik. Továbbá, Balga Zoltán, Csábról származó prágai plébános anyagi támogatásának köszönhetően az apszis ovális ablakát immáron a plébánia címerét ábrázoló ólomüveg teszi szemet gyönyörködtetővé, amely Soós Csilla keze munkáját dicséri.

Bár a munkálatok csak a következő év kora nyarára lesznek befejezettek tekinthetők, a tennivalók zöme mégis mögöttünk van: a legfontosabb és a festés szempontjából is legbonyolultabb rész – a szentély – már készen és használható állapotban van. Addig pedig, hogy minden jól sikerüljön, hasonló összefogásra, segítségre és önzetlen áldozatvállalásra lesz szükség, de szerencsére a csábiak e téren már bizonyítottak: ebből is látszik, hogy a katolikus hitben erős, tenni akarással teli, felelősségteljes kis közösség vagyunk a Palócföldön, akik nem hagyják veszni értékeiket.